

TTB IGBO

UGBỌ NKE NDỤ (UNN) – 0773

Akwukwọ-ozị e degaara Ndi Kọlọsi

Okwu mmalite

Onye dere akwukwọ ozị a bụ Pọl onyeozị dị ka e kwuru na Ndi Kọlọsi 1:1 .

Akwukwọ ozị e degaara ndi Kọlọsi bụ otu n'ime akwukwo ozị ndi a na-akpọ akwukwo ozị ụlọ mkpọrọ n'ihị na Pọl dere ya mgbe ọ nọ n'ụlọ mkpọrọ na Rome. Akwukwọ-ozị ndi e dere mgbe Pọl no n'ụlọ mkpọrọ gụnyere Ndi Efesọs, Ndi Filipai, Ndi Kọlọsi, na akwukwọ ozị o degaara Faịlimon. Obụ n'ihie dika afọ A.D. 62. Ndi ozị anọ hapuru Rome onye ọ bụla n'ime ha bu akwukwọ bara ezigbo uru. Taikikọs wegaara ndi Efesọs akwukwọ ozị e dere maka ndi Efesọs ebe ọ bụ onye ọzuzu aturu ma ọ bụ onye ndu nke nzukọ Kraist ahụ. Epafrodaitos wegaara ndi Filipai akwukwọ ozị e degaara ndi Filipai n'ihị na ọ bụ onye ọzuzu aturu na Filipai. Epafros wegaara ndi Kọlọsi akwukwọ ozị e degaara ha; o doro anya na ọ bụ onye ndu nzukọ Kraist dị na Kọlọsi. Onesimos wegaara Faịlimon akwukwọ ozị ya. Faịlimon bụ onye-nwe ya, Onesimos, onye gburu, na-aloghachikwute ya.

Akwukwo anọ ndi a bụ akwukwọ ozị ha na ibe ha na-agakota, a na-akpokota ha niile akuku ahu niile nke Ndi Kraist, ma ọ bụ nchikota ukpuru okwukwe nke akuku niile nke nzukọ Kraist. Anyi ga ahụ na isiokwu niile dī n'akwukwọ ozị ndi a gbasara akuku niile nke okwukwe Ndi Kraist:

Ndi Efesọs bụ maka ahụ ndi kwere ekwe a na-akpọ nzuko Kraist nke Kraist bụ isi ya.

Ndi Kọlọsi na-adọrọ uche anyi gaa n'onyeisi nke ahiahu Nke bụ Kraist. Ahu n'onwe ya adichaghi mkpa. Kraist bụ isiokwu. Ọ bụ ya bu etiti nke ndu Ndi Kraist niile na-adabere. Ndi Kọlọsi na-ekwu maka izu ezigbo oke; Kraist bu izu oke nke Chineke.

Ndi Filipai na-egosi njem nke nzuko Kraist n'ụwa a. Ibi ndu nke Ndi Kraist bụ isiokwu ya; ọ bụ akuku nke gburugburu ahia nke Kraist bụ isi ya. Ndi Filipai kwusiri idi umeala n'obi nke Kraist ike, Kraist ghorọ onye ozị.

Faìlimon gwara anyị maka Iso Ụzọ Kraist n'omume. Anyị ga-asị na ọ bụ ebe a na-egosiputa ihe a na-ekwu na omume, ma ọ bụ isu ya n'asusu ụbọchị ahụ, ọ bụ ebe a na-eme ihe otu o si kwesi. Ọ gosiri na iso Ụzọ Kraist puru ndu n'ogbo ndi ogo mmuo.

Anyị ga ahụ ihe mere e ji kpọ akwukwọ anọ a ahụ niilé nke nzuko Kraist—ha na-ejikọta onụ iji zuo oke. Echeghi m na ụgbọ ala agha ọ bụla e butula akwukwọ anọ di oke mkpa karịa nke a. Taa, I mara na ọ buru na i nweta akwukwọ anọ ndi mbu a sitere n'aka Pọl, i nwere ike ire ha onụ ahia ọ bụla i choro—i ga-enwe akụ ndi eze!

Ọdi mma, anyị na-atụ ya n'ihe o putara, ejighi akara dollar atu ya; A pughi iji asusu mmadu kowa uru ime mmuo ha ma oji. A gatubeghi m Kọlosi ọ bụ ezie na ahutula m ya n'anya - ahutula m ya n'ebe di anya. Mbibi ya guzo n'onu ụzọ ámá Frijia. Ọ no n'otu mpaghara ebe ahu Laodisia na Hierapolis no. E nwere ụfodu mbibi na obodo ahụ; e nweghi mbibi ọ bụla na nzuko Kraist. Nzuko Kraist di na Kọlosi zutere n'ulo Faìlimon. Echeghi m na e wuru ulo nzuko o bula n'ebe ahụ. Nnukwu mmepe obodo na otutu onu ogugu mmadu no na mpaghara ahụ. Ọ bụ ebe a na-agbanwe njem I gawa n'ebe Owuwa Anyanwu; a kporo ya onu ụzọ ámá Frijia. Ebe a ka Owuwa Anyanwu na Odida Anyanwu zutere. N'ebe a ka Alaeze Ukwu Rom nwara ino merie Ebe Owuwa Anyanwu na ime ka ọ noro n'okpuru ndi Rom.

Kọlosi bụ nnukwu obodo e wusiri ike di ka Leodisia, Filadelfia, Sadis, Tajataira, na Pagamom. Ndi a nile bucha nnukwu obodo nchekwa di iche iche megide mwakpo sitere n'akuku Owuwa Anyanwu. Ma n'oge Pọl onyeozu, ihe egwu ahụ akwusila n'ihia na Alaeze Ukwu Rom na-achia uwa n'oge ahụ. N'ihia ya, ha abanyela n'ikpere arusi na omume ruru aru nke ukwu n'oge Pọl. Kọlosi bukwa ihe imaatu nke obodo ukwu di n'oge ahụ. N'ebe o metutara ihe e dere, ọ dighi mgbe o bula Pọl gara obodo Kọlosi. Mgbe m gachara obodo ebe a no dee akwukwo nso, a ghotara m otutu ihe n'Akwukwo Nso nke m na-aghotaghi na mbu.

Gini mere Pọl agaghi leta Kọlosi? O yiri ka ọ sighi n'onu ụzọ ámá Frijia bata, kama ọ si n'ebe ugwu Kọlosi bata na Sadis. Ikekwe o si n'uzo Rom ahụ gara Efesos wee gafee Kolosi. Obu ezie na Pọl agaghi obodo Kọlosi ma oli, ma ọ bụ ya hiwere ulo nzuko Kraist n'ebe ahụ. Epafra bụ onye ndu nke ulo nzuko ahụ, ọ nwekwara ike buru onye malitere ya, mana Pọl toro ntola nzuko Kraist di na Kọlosi. Ọ bụ ya bụ onye hiwere nzuko Kraist ahu dika o bu ya bu onye hiwere nzuko Kraist di na Rom: o meturu otutu ndi no n'Alaeze Ukwu Rom aka ndi mechara gaa Rom hiwe nzuko Kraist di n'ebe ahụ. E nwere ike Pọl gara Leodisia (ọ bụ ezie na m na-enwe obi abuo na nke ahụ nke ukwu), ndi kwere ekwe nwekwara ike isi n'ebe ahụ bia Kọlosi. Ma ndi si n'ije ozi Pọl n'Efesos nwere ike

bia na Kọlọsi ibu isi nke ulo nzuko ahụ. Kọlọsi dị nanị kilomita iri asaa na ise ruo otu narị kilomita na mpaghara ọwụwa anyanwụ Efesos. Pọl jere ozi afọ atọ n'Efesos, abụọ n'ime ha, o kuziri ihe n'ụlọ akwukwọ Tairanos. Akuku obodo ahu mepere emepe nke ukwu—omenala Alaeze Ukwu Rom hiwere isi n'ebe ahụ. O hiweghizi isi na Gris nke dara nke ukwu yana nkà nmuta ya na omenala ya. Ma omenala ndị Gris adighizi ike n'Eshia Maịno, bụ ebe a maara dị ka Turkey taa. O bụ n'akụkụ a ka Pọl na ndị ọrụ ibe ya rụrụ ọrụ kachasi ukwu. Jọn Mak, Banabas, Saịlas, Timoti, na ụfọdụ n'ime ndịozizi ndị ọzọ so ya. Anyị ma na Jọn onyeozizi mechara bụrụ onye ọzuzu aturu na Efesos.

Esia Minor bụ nnukwu ebe a na-eme omenala nke ukwu, ọ bụkwa ebe e nwere okpukperechi ndị ọgọ mmụọ, ikpere arụsị, na okpukperechi iju anya dị omimi. Enwerelarị na mba ọzọ ndị òtù kwere na chi ozo, ozizi nduhie mbụ nke nzuko Kraist. E nwere ọtụtụ ụdị ndị òtù a, na Kọlọsi, e nwere ndi a na-akpo ndị Essene. Enwere ihe atọ eji mara otu a:

1. Ha nwere mmụọ di iche. Ha bụ ndị puru iche na amamihe. Ha chere na ha bụ ndị ahụ—ha maara ihe ebe odi ukwu. Ha chere na o bu naani ha nwere amamihe. N'ihia ya, ha weere onwe ha dị ka ndị kacha mara ihe wee chee na ha maara ihe karịa ndịozizi ahu niile. Pọl ga-adọ ha aka ná ntị n'isi nke mbụ: “Onye ayi nēkwusa, nādu madu nile ọ bula ọdú, nēzị kwa madu nile ọ bula n'amam-ihe nile, ka ayi we che madu nile ọ bula n'iru Onye-nwe-ayi dika ndi zuru okè nime Kraist.” (Kọloso 1:28). A pughị ihu izu okè n'òtù nzuzo ọ bula ma ọ bụ ozizi ụgha ọ bula, kama na Kraist Jizos. Amamihe nile di n'ime Ya.

2. Ha nwere ụkpụrụ ha na-atule banyere okike. Ha kuziri na Chineke ekeghị ụwa kpomkwem, kama o nwere ihe O kere nke kere ihe ọzọ, ruo mgbe otu nime ha mechara kee uwa a. E weere Kraist dị ka otu n'ime ihe e kere eke n'ogologo usoro ihe e kere eke a. A maara nke a na nmuta Gris dika ikike okike kwuru onwe ya. Pọl gbaghara nke a na Ndị Kọlọsi 1:15–19 na 2:18.

3. Ihe ọzọ e ji mara otu a bụ omume nke iju onwe na enweghi nsopuru nye ukpụrụ obodo okachasi gbasara ikwa iko. Ha mutara omume nke iju onwe a site n'aka ndị Gris (stoic) kwere na site na nghota, mmadu puru I nwere onwe ya na nsogbu, yana enweghi nsopuru nye ukpụrụ obodo okachasi na gbasara ikwa iko site n'aka ndi Gris (epicurean) kwenyere na ichuso ihe uto. Pọl gbaghara nke a na Ndị Kọlọsi 2:16, 23 na 3:5–9 .

Ndị Kọlọsi bụ akwukwo na ihe nduzi nke na-enyere onye kwere ekwe aka ikwọ ụgbọ ya n'etiti Scylla (oke nkume di egwu) na Charybdis (oke mmiri n'eru eru) di

ugbu a. N'otu akuku, egwu di mgbe niile ma Iso Ụzọ Kraịst o ga-agho ụdị, ma o bu ememe. O mewo nke ahụ n'ọtụtụ ebe na n'ọtụtụ ulo nzuko ka Iso Ụzọ Kraịst ghara ibụ naani ime ihe n'otu usoro.

N'aka nke ọzọ bụ ihe egwu na Iso Ụzọ Kraịst ga-agho nkà nmụta. A hutula m nke ahụ mgbe otu nwoke okpukperechi ya nabatara ihe o bula juru m, "Olee udi echiche nkpalị nke mmụọ nsọ ị kwere na ya?" M wee zaa ya si, "Enweghi m echiche kpali o bula. Ekwere m na Okwu Chineke bụ mkpughe Chineke dika o si kwuo. Nke ahụ abughị echiche." Anyị na-ahụ ka ndị mmadụ na-ekwu maka echiche nkpalị nke Mmụọ nsọ na echiche nke aja mgbaghara mmehie—nke ahụ bụ Iso Ụzọ Kraịst igho nkà nmụta.

Ya mere enwere ihe egwu abụọ. Otu bụ igho ụdị ihe wee buru nzuko ebe a na-eme ememe; nke ọzọ bụ igho uzuoku, buru ihe n'eme otu o si di ya mma na nmụta ụgha. Ị ga-echeta na Onye nwe anyị Jizọs kwuru na ya bụ mmiri nke ndụ. Ọ sịghị, "Abụ m nkume nke ndụ"; ọ sịghikwa, "Abụ m uzuoku nke ndụ." Ọ bụ mmiri nke ndụ—mmiri di mma nke ndụ, ọ bughị nke juru oyi ma ọ bụ nke n'agbo agbo. Mmiri nke ndụ bụ "Kraịst n'ime gị, olile-anyan nke ebube" (Ndi Kọlosi 1:27). Kraịst ga-ebi n'ime gị. Ọ ga-eje ije n'okporo ámá ebe ị bi. Iso uzo Kraịst bụ Kraịst ebe anyị bi, Kraịst n'ime ihe niile nke ndu, ebe e tinyere echiche n'ọlu. Egwu ịgbakwunye ihe na ma ọ bụ iwepu ihe na Kraịst di mgbe niile - ozizi nduhie kacha ochie bụkwa ozizi nduhie kacha ọhụrụ. Iso Ụzọ Kraịst abughị nsogbu mgbakọ na mwepu nke ịgbakwunye ma ọ bụ iwepu: Iso Ụzọ Kraịst bụ Kraịst. Nke a bụ ihe Pọl na-akuzi n'akwụkwọ ozi a:

"N'ihia na n'ime ya ka izu-oke nile nke Chineke bi n'anụ ahụ" (Ndi Kọlosi. 2:9)—N'ime Ya ka izu oke niile nke Chineke bi n'anụ aru. Naanị ihe ị ga-eme bụ ị noro n'ime Kraịst Jizọs.

Nke a bụ okwu William Sanday kwuru: "N'akwụkwọ ozi e degaara ndị Efesos, nzuko Kraịst bụ isi, echiche ahụ na-agakwa elu elu n'ebe Kraịst nọ dị ka onyeisi nke nzuko ahụ.

N'ime Akwụkwọ ozi e degaara ndi Kọlosi, Kraịst bụ isi, echiche ahụ na-agakwa ala ala nye nzuko Kraịst dị ka ahụ nke Kraịst."

Echiche na-achị achị n'akwụkwọ ozi a bụ: Kraịst bụ ihe niile. Ọ bụ naanị ihe m choro; Ọ bụ ihe niile.

Charles Wesley kwuru ya otu a n'abụ oma ya, "Gị, Kraịst, bụ ihe niile m choro; karịa ihe niile n'ime Gị ka m huru."

Charles Spurgeon kwuru, “Lee anya hu n'onweghi onye ibu; nwe obi umeala, ma legide Jisus anya, nnukwu onye nnochite anya gi, nwee kwa obi uto. O ga-azoputa gi n'otutu ihe mgbu ma o buru na i ga-amuta ihu onwe gi ka i no n'ime Ya”—onye anabatara n'ime Onye a huru n'anya, huta Ya dika ihe niile anyi n'ime ihe niile.

Enwetara m akwukwo ozi site n'aka otu nwanyi m huru n'anya n'ebe a na Pasadena. O di afọ iri asato, o naghi kwa atu anya idi ogologo ndu kara, mana o na-adabere na mgbaghara ihunanya nke Kraist. Enyi m, i gaghị ahụ ebe ka mma ino zuru ike.

O buru na i na-ezu ike n'ime Ya, i ga-achoputa na o baghiri gi uru i na-eme ememe. I gaghị na-awuli elu ya na igbu ikpere na ofufe. I gaghị na-ako akuko mkpali. Ihe I ga-eme bu ikwere na Akwukwo Nso bu Okwu Chineke, ma o bu ighara I kwere na o bu Okwu Chineke.

Ka anyi kwusi ihe a na-akpo uzọ ogugu isi nke anyi na-ahu na nzuko Kraist anyi taa. O dighi mma. Mgbe m malitere di ka onye ozuzu aturu, agbaliri m igosi inwe ogugu isi. Otu okenye na nzuko ahu m jere ozi na ya biakwutere m ma gwa m banyere ya, o wee si, “Anyi ga-ahoro inwe ezigbo Vernon McGee kara inomi onye o bua ozo.” I huru, anọ m na-agbali inomi ndi ikom nwere ogugu isi ndi ihe ha masiri m. Anyi ekwesighi ime udi ihe ahu - anyi kwesiri ibu onwe anyi. Anyi kwesiri iweda onwe anyi n'ala. Chetakwa na Onye nwe anyi Jizos na-azu aturu, o bughị oke égbè.

Akuku di mkpa nke akwukwo ozi a na-egosi anyi Kraist, izu oke nke Chineke, nke a wupuru n'ime ndu ndi kwere ekwe. E kwesiri itiwa igbe alabaster nke mmanu di oke onu ahia taa. Obughi naani n'awa choro ihu ihe, kama o chokwara inu ihe. Mmeto nke uwa a na-esi isi ojo n'ubochi ndi a. Anyi choro ihe na-esi isi uto na idi mma nke Jisus Kraist, o bukwana nani nzuko Kraist ka e nyere ikike itiwa igbe alabasta nke mmanu ahu na-esi isi uto ka uwa wee nu isi oma ahu.

Ndeputa

I. Ozizi: Kraist, Izu Oke (pleroma) nke Chineke; n'ime Kraist E mewo ka anyi zuo oke, isi 1–2

A. Okwu Mmalite, Isi 1:1–8

B. Ekpere Pol, Isi 1:9–14

C. Onye Kraist bu, Isi 1:15–19

D. Oru Kraist ruru maka ndi mmehie, Isi 1:20–23

E. Ọrụ Kraịst ruru maka Ndị-nsọ, Isi 1:24–29

F. Kraịst, ozịza nye ukpuru okwukwe (Maka isi), Isi 2:1–15

G. Kraịst, ozịza nye ememe (Maka obi), Isi 2:16–23

II. Nke omume: Kraịst, Izu Oke nke Chineke, Awụpuru na Ndụ site na ndị kwere ekwe, Isi 3–4

A. Echiche na ihunanya ndị kwere ekwe dị n'elu-igwe, Isi 3:1–4

B. Ibi ndụ ndị kwere ekwe dị Nsọ, Isi 3:5–4:6

C. Mmekọrịta nke ndị kwere ekwe dị n'obi, Isi 4:7–18